

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta
vav@eduskunta.fi

EK:n lausunto liittyen hallituksen esitykseen HE 99/2023

Yleistä

EK kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi otsikon asiassa. Haluamme kiinnittää valtiovarainvaliokunnan jäsenten huomiota erityisesti kahteen asiaan nyt käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä.

Molemmat huomiomme liittyvät siihen, että kansallisessa lainsäädännössä on valittu direktiiviä paljon tiukemmat määräajat kahdessa eri asiakokonaisuudessa. Katsomme, että näissä asioissa tulisi palauttaa direktiivin mahdollistamat määräajat. Erityisesti tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisen määräajasta nyt ehdotetulla tavoin voi aiheutua konkreettista kilpailuhaittaa suomalaisille yrityksille ja lisäksi EU-sääntelyä tiukempi aikaraja tuloverokertomuksen laatimiselle aiheuttaa suuria käytännön hankaluuksia suomalaisille konserneille.

Ehdotettu kirjanpitolain 7 b luvun 8 §:

Ensimmäinen havaintomme liittyy väliaikaiseen poikkeukseen tuloverokertomukseen sisältyvän tiedon julkistamisesta. Tieto saadaan jättää väliaikaisesti julkistamatta, jos julkistaminen voisi aiheuttaa vakavaa taloudellista haittaa tuloverokertomuksen tarkoittamille yrityksille. Kertomuksessa on selkeästi ilmoitettava julkistamatta jättämisestä ja esitettävä perusteltu selitys tälle menettelylle.

Direktiivin mukaan väliaikaisesti julkistamatta jätetty tieto tulee esittää myöhemmässä tuloverokertomuksessa viimeistään viiden vuoden kuluttua julkistamatta jättämisestä. Nyt kirjanpitolakiin ehdotetun pykälän mukaan julkistamatta jätetty tieto tulisi kuitenkin esittää viimeistään kahden vuoden kuluttua julkistamatta jättämisestä. Erityisestä syystä kirjanpitolautakunta voisi pidentää tätä määräaikaa kolmella vuodella.

Emme näe mitään perusteltua syytä velvoittaa suomalaisia yrityksiä avaamaan sensitiivisiä tietojaan niiden kilpailijoille jo kahden vuoden kuluttua tilanteessa, jossa suomalaisyritysten eurooppalaisilla kilpailijoilla olisi mahdollisuus noudattaa viiden vuoden salassapitomahdollisuutta. Katsomme, että direktiiviä implementoitaessa tulisi valita direktiivin mahdollistamat, mahdollisimman pitkät määräajat, jottei edellä mainitun kaltaista kilpailuhaittaa pääsisi syntymään suomalaisille yrityksille. Katsomme lisäksi, että on liian byrokraattista ja hankalaa velvoittaa yritykset hakemaan määräajan pidentystä kirjanpitolautakunnalta, vaan lakiin tulisi ottaa suoraan direktiivin mahdollistama viiden vuoden määräaika.

Ehdotettu kirjanpitolain 7 b luvun 9 §

Lainkohdassa määritellään muun muassa, missä ajassa tuloverokertomus tulee laatia ja julkaista. Direktiivin mukaan raportti voidaan laatia, julkistaa ja rekisteröidä 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ehdotetun kirjanpitolain pykälän mukaan raportti olisi kuitenkin laadittava ja julkistettava yrityksen verkkosivuilla 4 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä – eikä raporttia saisi enää tuon julkistamisen jälkeen muuttaa. Tällaisen aikarajan noudattaminen on käytännössä mahdotonta ainakin tilanteessa, jossa konsernilla on sivuliikkeitä tai kiinteitä toimipaikkoja.

Tämän lisäksi on todettava, että toisin kuin lakiehdotuksen perusteluosasta voi virheellisesti päätellä, tilintarkastajathan eivät tarkasta tuloverokertomusta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta, vaan ainoastaan toteavat, onko tuloverokertomus laadittu ja rekisteröity viimeksi päättynyttä tilikautta välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta, eli 4 kuukauden määräaika ei voida perustella tilintarkastajien tarpeella.

Näiden perusteluiden valossa ehdotamme, että ehdotetun kirjanpitolain pykälää muutetaan siten, että se mahdollistaa direktiivin mukaisten määräaikojen käytön, eli että kertomus olisi mahdollista laatia, julkistaa ja rekisteröidä 12 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Ei ole mitään käytännön tarvetta ja syytä kiristää direktiivin mahdollistamia määräaikoja näin dramaattisesti.

Lopuksi

Hallitusohjelmassa on todettu muun muassa, että hallitus varmistaa, että yrityksiin kohdistuva sääntely on selkeää, ennakoitavaa, oikeasuhtaista ja kilpailuneutraalia. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan selkeästi, että EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä tulee välttää kansallista lisäsääntelyä. Näiden hallitusohjelmakirjaustenkin valossa olisi tärkeää, että näistä merkittävistä direktiivin tiukennuksista kansallisessa lainsäädännössä nyt luovuttaisiin.